

اسلام مجموعہ سی

شعاری: "دینی بر مہیات، حیاتی بر دینہ" در .

جلد ۲ صانی ۳۸ ۱۹ ذی الحجہ ۱۳۳۲
مدیری: حلیم ثابت ۱۵ تشرین اول ۱۳۳۱

جلد : ۴

قرآنہ کریم

سورہ بقرہ تک ۲۵۸ نجی آیتند ۲۷۵ نجی آیتہ قدر مفهوم شرقی
حاشیہ علی مفهوم قرآنند مرحوم مناستری رفت

فقد

اجتہاد خطاری منصوری زادہ سعید

دینہ فلسفی

دینی ذوق، دینی حیات عبداللطیف نوزاد

تاریخ

ابن تیمیہ (ابن تیمیہ تک چکدیک زحمت و مشقتی ۳۵ نجی صایدن مابعد) رضا الدین بن فخر الدین

نسخہ سی ۶۰ بارہ در

توزیع یری « زمان کتب خانہ سید »

نجم استقبال مطبعہ سی

احکام بیان ایدیلیر. بونلر معدومی احکام عقلیه اعتباریه ایله توصیف ایتک دگیدر؟
معدوم، (تمکن الحصول) ویا (تمتع) در دیه ایکی قسبه تقسیم ایدیلیر.
شو حالدہ بوتقسیمه نظراً معدوم امکان، امتناع صفتلریله توصیف ایدلش اولماز می؟
ایشته بوصورتله «موجود اولیان شی، نه معقود علیه نه ده مملوک اوله ماز،
اسانک بطلاقی میدانده در.

بناءً علیه بوندن باشقه نقطه استنادی اولیان قیاس مقسملرینک ونتیجه سی
اولان مسئله مباحث عنہانک بر اساس صحیحہ مستند اولدینی تمامیه نظام
ایتش اولور. منتشاً مبعوثی

سعی

دیگر فلسفی

دینی ذوق، دینی حیات

ذوق، اک زیاده بدیعیات عالنده شایع بر معنوی مقیاسدر: کوزللك،
چیرکلك، حظ و هیجان... اونکله اولچولور. بونکله برابر حساسیت
وغیله نك داما کنیش بر حصه فعالیت اولان او عالده بیه ذوق، حاکیتی
یالکنز بواکی خاصه اوزرینه تأسیس ایتز، یالکنز بو ایکی منبعدن قوت آلاز؛
اونک حلقه واراده ایله ده صبق بر مناسبتی بولونور و حکملزنده اونلرکده اثر
قدرت و تقیدی کورونور.

ایشته ذوق، ذهنک، بوتون ایشلک عناصریله بویله قایناشه بیلیم سی،
اوزلاشه بیلیم سی اوکا اک زیاده حلقه نك حکمران اولمینی علم ساحه سنده
بر موقع تعین و یریبور: بر مسئله یی ایجه تعقل و ادراک ایتدیکنمزک اک بارز
لشانه لرندن بری ذوقه و ارامزدر. مجهولدن معلومی چقارمق، بزم طوبیولاز.
بر نشوه و ذوق و یرر. بر شینی آکلایشمک درجه سی، اوکا علممک لحوقدن

قازانديغمز ذوق ايله متاسيدور دینه بيایر . حاصلی علم ذوقی ، تعبیر مخصوصیه «رویحیه»؛ معنوی ذاتقنك، «عاقله» ايله ده پك اعلا آكلاشه بیلایيكنی كوسته رییور . معلومدركه «دین» لرده اساس «ایمان» دره . ایمان ایسه نه یالكز عاقله نك، نه یالكز قوه حسیه نك ، نده عیله نك اثریدر . او ، بوتون قوای ذهنيه نك نشأته و نشو تماسنده علاقهدار بولونديقی بر حاضیه مساعی دره . یونكچوندركه : ایمان ؛ شائیرماز بر عقل ، دائما هیجان ویرمكه مستعد آتشی بر حساسیت ، «ایمان بالغیب» حالتده اینانیلان شیرینی حواسه وجد و تسلیم مؤمنانه ایچنده عرض ایدم بیله جك بر عیله ... ایستر : جناب حق ، یالكز عقلنزه بولامایز ؛ صفات قدسیه سه یالكز عاقله مزله اینانه مایز . الله ایمان ایك ؛ وارلقی بولدقن صوگرا اونك اوغورنده فانی وفداكار اولوق دیمكدركه . بو ، یالكز باشه سرکس عقلك كاری اوله مایز ؛ حسن و خیال ايله ، عشق و هیجان تعبد ايله بسیله عشق بر «قلب سلیم» ایستر . ایسته شاعرك فریادی ، بوندندر .

صانه ای خواجه كه سندن زروسم ایسترلر .

«یوم لایفتح» ده قلب سلیم ایسترلر .

اونك ملهم اولدوغی آیت کریمه ، بو حقیقی ؛ اولانجه حسن و روتقیله كوسترییور : یوم لایفتح مال ولاینون الا من آتی الله بقلب سلیم . قرآن کریمك بزدن ایسته دیکی بویله ذوقه وارلمش بر دین ، بر ایماندر . عقلمزی «نیچون» لر و «ناصل» لر عاتده بر مدت قوشدیروب یوردقن صوگرا : «افی الله شك فاهلر السموات والارض = هیچ برلری ، كوكلری یارادان اللهك وارلغنده شبه اولورمی» دییه بیله جك حاله گللیز . آراتق بومرتیه ایریشجه عقلك لال قالدینی «غیب» لر ایتمق ده قولایلاشیر ، «الذین یؤمنون بالغیب» غیه ایمان ایدنلر ، دن اولوویریز ؛ عبادنلرمزده بر ذوق و فیض اولور . ایسته بوکا بناء دركه ذوق ، «قوت ایمان» ایچونده بر معیادور . هله «ذینی تصوف» ده اونك پك مهم بر حاکمی واردر : اهل دل ، دردی آكلانما نیجه : «من لم یذق لم یعرف» دیر ، صوصار . بعضاً او ، حضور معبوده بیله «حال» فی عرض ایدمیه جك قدر صامت اولور ، اوقدر یوگسه لیر :

اهل دل سويله يمن در دینی الله بيله !

هر قوه نك آری آری ایمانك انكشافده حصه فعالیتلری اداره و تحکیم
ایتمك ، بوضووتله ، دینی تربیه نك اك مهم وسائلندن اولور ، و بویخصوصده
موقیتك درجه سی ، دینی ذوق ایله اولچولور . فردلرده و جماعتلرده ایمان ،
ته قدر عشق و هیجان حالده تجلی ایدیورسه اوقدر رسوخ پیدا ایتش ، فیض
بولش دیمکدر . حیات جمعیتده اك مسعود تاثیرلر اجرا ایدنزده بویله ذوقته
واریلان ، شوق و حرکت ویرن « ایمان » در .

اوحالده دینی حیاتك شیوع و اتماسی ؛ بوتورلر . ایمانك تکامل و غلبه
توقف ایدر . عصر سعادتده وداها صوکرالری اسلام حیاتنده کورولن قدرت
و فیض ؛ برکده فردلرده مظهر انکشاف اولان ایمانك ، جمعیتك صفوت و رشدیله
بیلنه بیلنه کماله ایرمه سندن ایله ری کلیوردی . اساساً دینك ایسته دیکی
« ایمان » ده بودر .

اسلام نظرند دینی حیاتك ناصل اولدیتقی عصرك اجله فضایل اسلامیه سندن
« محمد فرید وجدی » حضرتلرندن دیکله یلم : (۱)

(۱) اسلام ، وحی اولونان دینلر ك اك صوکی در . بواعتبارله اویرلرندن
ممتازدر . چونکه هرشی ده دائماً صوکتی ، کندن اولکیلرندن بولونمایان بعض
مزایاه صاحب اولور .

(۲) قرآن کریم ، حضرت محمدك ، مرسللر ك صوکتجیسی اولدیتقی وبتون
انسانلره بحث بویورولدوغنی تصریح ایدیور . بوکونه قدر المزمده موجود کتابلرندن
هیچ برنده بویله بر صراحت یوق : (بودا) نك کتابندن « براهمه » دینی
اصلاحه مأمور ایدلدیکی آکلاشیلیور . حضرت موسانك کتابندن آکلاشیلانده
بنی اسرائیله پیغمبر کوتدرلدیکی در . حضرت عیسانك انجیلده بنه بنی اسرائیله
مبعوث اولدیتقی کوستریور . ایسته بو حالده دین اسلام اوزرینه انظار دقتی
جلب ایدر و اونك دیگر ادیانندن بادی تمیزی اولور .

(۳) اسلام ؛ جناب حقك ، بیاض ، صاری ، قرمزی ، سیاه بوتون

(۱) صفوة العرفان فی تفسیر القرآن . مقدمه . فصل (الاسلام) . صحیفه ۱۴۷

اقوامی برلشدیرمک ایچون احسان بو یوردوغی بر دین اولدوغی جهته، اجناس وعاصر آراسنده کی امتیازاتی محو وقومی عصیتلری اورتادن قالدیرارق مساوات عمومیہ مبدائی تقریر ایله مشدر . اوتک نظرندہ بوتون انسانیت ، بر عالم دن عبارتدر ؛ بو عالمک باباسی آدم ، آناسی حوادر ؛ بشریتک شعوب وقبائله آرلماسی ؛ بر بریله بوغوشمق، مقاتله ایتمک ایچون دکل ، طانشمق ومنفعتلری دکیشمک ایچوندور . ایشته بونک ایچون درکه قرآن ، بشریتہ شویله خطاب ایدیور : (یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر واثی وجعناکم شعوباً . . .)

(۴) اسلامک کتابی ، نصیحتلرنی ، ارشادلرنی یالکیز برامته تخصیص ایتمه یور ؛ بوتون نوع انسانی مخاطبی در . چونک : او ، عمومی بر دیندر .

(۵) قرآن کریم ؛ تشریمه ، اخلاقه وهیئت اجتماعیہ تعلقی ایدن خصو- صانده یالکیز بعض اصول اولیه ایله قوانین کلیہ یی محتویدر . جزئیاته کلنجه : بونلری ، اهلک اجتہادلریتہ ترک ایدیور . مجتهدلر ، اونلری ؛ زمان ومکانه کوره کتاب وستندن استنباط ایدم جکلردر . بوکا ایشته بر مثال : جناب حق شریعت عالمده بزه عدل مطلق ومساوات مبدألرنی کویسته ریور . بونلر ؛ (ان الله یأمرکم . . .) و (یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر واثی . . .) آیت کریمه لریله منصو صدر . آرتقی مؤمنلره ترتب ایدن ؛ بو ایکی اصل ایله کتاب وستنده یونلره نمائل اولان دیگر اخلاقی اساسلره استاد ایدم رک وزمانک ، مکانک ، احتیاجلرک احوالی ای دن ای یه کوزه تدرك کندیلریتہ بر عادل شریعت تکوین ایتمکدر . ایلک مسلمانلر ، اسلامک برنجی وایکنجی قرنلرنده بو یولده طاوراندیلر . اجتہاد حرکتک طورماسی ؛ امته طلاری اولان ضعفدن ایله ری کلشدر . باب اجتہاد ایسه اعل اولان عالملره قیامت کوننه قدر آچیتدر .

(۶) « دینی تسامح » اسلامک اصولدندور . بوسایه ده مؤمنک قلبنده « حق دینی » دنیان حال ، یر بولاماز . دینک بو باده وضع ایتدیکی قواعد عالیہ علمیہ واردور ؛ شویله که : حکمت الہیہ ، انسان نوعنک عقل ونظره کوره عقیده لرده اختلافه دوشمه سنی اقتضا ایتمشدر . بر کئی او برینی آنجی اللہک امریله کندی یولنه کتیره ییلیر . هیچ بر کیسه نک دیکرینک اعتقادینه حکم

و تقوٰی اولاماز. مسلم، بر کره قوملرک دینجه اختلاقده بولونمسی، بر حکمت عالییه منی، مراد آلهی اولدوغنی و بو مسئلهنک عقللرک وادرا کلرک درجه‌سنه تابع بولونوب کیمسه‌نک کیمسه‌یه خدانک اذنی اولمادقجه هادیلک ایدمه‌دیکی کی اعتقادده حاکمه اولامایاجقنی و بو بایده اکراذه جائز اولمادیقنی بیانجه سینه سنده دینی حقدن اثر قالماز و اونک یرنی جناب جقک رحمتدن امیدوارکنیش بر رحمت و شفقت طولدورور؛ آرتق کندینی دیتندن ویا یوردندن چیقارمق ایچین چالیشمایان دیگر دینلر اربینه معامله‌سی عادلانه اولور [۱].

(۷) اسلام؛ اعتقادده حریتی تقریر ایتشدن. (و قل الحق من ربکم، فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليکفر) آیت کریمه‌سی بوکا دلیدر.

(۸) اسلامده دیگر ادیانده اولدوغنی کی دینک اصول و فروعنه متعلق خصوصاتک حل و عقدنی الله طوتان و قرارلرینه خلقی تابع بولوندورمق ایسته‌ین بر دینی ریاست هیئت یوقدر.

(۹) اسلام؛ علمکدن، کوجکدن، موروثاتکدن، بیلدکلرک، خیاللرک، امللرکدن کچرک، الله یونه‌لک، روحی اونک یولنده تجرید ایتکدر. بو اوغورده علمدن، فلسفه‌دن، اونلرک کرفت بخللردن؛ عادتلردن، دینلرک اختلافلردن، خلقک های و هویندن، نهایت وارلقدن واز کچه‌جکک، خاشع بر یورمه‌کله، پاک و تزیه بر کوکل ایله، اغیاردن قاجارق، اوکا، یرلرک کوکلرک صاحبه توجه ایدمه‌جکک. موفقیته و هدایتی اوندن کوزله‌یه‌جکک. [۲]

ایشته دین، نفسی بو صورتله تقلیدلردن، و هملردن تطهیر ایدمه‌رک الله طوغرو قاجیمق در. (کل مولود یولد علی فطرة الاسلام . . .) حدیث شریفنک روح معناسی‌ده بودر.

(۱۰) اسلام؛ تقلیدک، طونوقلغک، موروث فککلرله باغلانوب قالماتک

[۱] فاضل مشارایه، بو طال حکملردن هر برینی، بر آیت کریمه‌دن استنباط ایتکده‌در.

[۲] دینی ذوق دیدیکنر ایسته بو مرتبه‌درکه حیاته اثری بو یولده ظاهر اولور.

دشمنیدر . بونك ایچون او ، تقلیدی اورتهدن قالدیرمش ومقلدلی عقل ورویتدن محروم کومتهدرك حقارنده آچی حکملر ویرمشدر ؛ بونلره ذهنی طورغونلقدن قورتولوق ، گلش کچمش کندیلرینه بکزر بر طاقم آدملره ویا جاهلله اسیر اولمقدن واز کچمك ایچون یوللر اوکرتمشدر .

(۱۱) اسلام او یله بر زمانده ظهور ایتدی که خلق بر برینه اویمایان آرزولر پیشنده قوشویوردی ؛ اقوام بر برینه کیرمش ، عضیت اورتهلنی آلت اوست ایتشدی . پیغمبره تابع اولانلر ؛ بدایت امرده بو غلغله نك ایچنده سونوب کیتمکدن قورقان ، (عجبا کیمسه دن اورکه دن سربست سربست عبادت ایدمك بر کون کورمکیمی بز ؟) دهین بر زمهره ایدی . جناب حق ، اولاوعد ایتدی وصوکرا او بارلاق کونی کوستردی .

بو کونده علم ، اورتلمقدن بر سورو اسکی تلقیاتی قالدیرمقده ، انسانیتی حقیقته طوغرو ایلرله تمکده در . اسلامیت ایسه ، آدم اوغلنه محبت وشفقت نامه ، نشر ایدله سی لازم بر دیندر . چونکه : بشری بوتون فئالقلردن قورناراجق یکنه چاره در . ا . ه . بتصرف .
دینی ذوقك اك عالی وقوسی بر درجه سی ایشته بو یولده آ کلاشیلان ، بو یولده یاشانیلان دینی حیاتده بولونور .

عبداللطیف نوزاد

تاریخ

ابن تیمیه

- باشی ۳۵ نجی صایده -

ایکنجی مجلس ۱۲ رجب جمعه کونی انعقاد ایتدی : بو دفعه شیخك خصملری مجلسه بر جوق طرفدارلر طویلابوب ککشلر ایدی . کلاهی صنی الدین الهندوی وابن تیمیه نك اك بیوک خصملرندن اولان ابن الوکیل ده مجلسیده حاضر ایدیلر .

شیخ حضرتلری حضار نظرنده معیوب ومسئول اولدینی حالده ینه مجلسك